

Uusi projektipäällikkö uskoo, että miljoonat menevät vielä jakoon

“Leaderissa tarvitaan myös sisäistä koulutusta”

LSIM:n Leader-hankkeen projektipäällikkönä on toiminut kokopäivätoimisena 10. marraskuuta lähtien maa- ja metsätaloustieteen maisteri Marjatta Ticklén, joka aiemmat vuodet on työskennellyt Perniön maaseutuasiemiehenä.

Lounais-Suomen Itsenäisten Maaseutuyrittäjien (LSIM) Leader-toimistoa Karjalohjalla vetää nyt uusi projektipäällikkö Marjatta Ticklén. Hän aloitti sivutoimisena projektipäällikkönä syyskuun viimeisenä päivänä ja kokopäiväiseksi hän siirtyi marraskuun 10. päivästä alkaen. Siihen asti Ticklén toimi edelleen myös Perniön maaseutuasiemiehenä, jota virkaa hän on hoitanut vuodesta 1983 lähtien.

Nyt Ticklénillä on kuitenkin virkavapautta Perniöstä vuoden 1999 loppuun saakka, jolloin myös kolmivuotinen Leader II:n toimintakausi päättyy. Ticklénin apuna Leader-toimistossa jatkaa toimistonhoitajana Eija Tammelin.

tipäällikköksi, mutta ensimmäisellä kerralla valinta ei kohdistunut kuitenkaan häneen. Sen jälkeen on kuitenkin tapahtunut paljon erilaisia asioita.

- Koko ajan olen kuitenkin seurannut Leader-työskentelyä sen, minkä olen suuren kunnan maaseutuasiemiehen tehtäviltä ehtinyt.

Sisäistäkin koulutusta tarvitaan

Vasta äskettäin on Leader-toimintaan nimetty kaksi uutta aktivaattoria kahden entisen lisäksi. Heidän toimintaansa pitää Ticklén erinomaisen tärkeänä.

- Jos aktivaattori sattuu vielä olemaan tuttu, niin asiat hoituvat helpommin puheen, sillä sanallinen viestintä on kirjoitettua tehokkaampaa.

Ticklén kuitenkin huomauttaa, että myös Leaderissa mukana toimivien henkilöiden sisäistä koulutusta tulee kehittää. Jokaisella ryhmällä tulisi olla oma kehittäjäroolinsa.

LSIM:n alue on laaja ja pirstaleinen, sillä onhan Leader-toiminnassa mukana peräti yhdeksän kuntaa tavalla tai toisella.

- Alueen pirstaleisuutta voidaan lähtökohtana pitää heikkoutena, mutta tavoitteethan kaikilla ovat samat: koko seutukunnan elivoimaisuuden kehittäminen. Pienet kunnat eivät voi yksinään toteuttaa mahdollisia hyviä hankkeita ja paljon löytyy maakunnasta edelleen myös piileviä, hyviä ajatuksia, tietää Ticklén.

Noiden ajatusten esilleluomisena voisi yhtenä työkaluna toimia tässä lehdessä esiteltävä Ideapankki ja Ticklén pitää myös Liiteri-lehden yhtenä tehtävänä uusien ajatusten esillekaivamista. Leader-hankkeissa painopisteenä ovat nuoret työttömät ja naiset, mutta Ticklén innostaa toimintaan myös lapsia mukaan. Maaseutu ja sen elivoimaisuus on ymmärrettävä laajasti.

Kukaan ei myöskään kiellä, etteikö maaseudulla olisi aina toimittu, mutta hanketyöskentely on kuitenkin uutta. Nyt etsitään edistyksellisiä hankkeita, jotka voivat olla hyvin pieniäkin, esimerkiksi jokin innovatiivinen laite, jonka ei tarvitsisi maksaa “maltaita”. Myös perinteisiä arvoja halutaan pitää kunnia.

Avustuskatto 400 000 markkaa

Leader-tuella voidaan toteuttaa varsin suuria hankkeita, mutta avustusten katto on 400 000 markkaa. Nyt siis tähdätään uusien ja menestyvien yritysten synnyttämiseen sekä jo toimivien yritysten kehittämiseen. Itse maaseutuyrittäjä on hieman eri asia ja siihen on valtioavulla omat paragraafinsa olemassa.

Ticklén uskoo, että vaikka nykyinen eurooppalainen maaseudun oma kehittämissuunnitelma Leader II päättyykin vuoden 1999 loppuun, jatkuu Leader-toiminta todennäköisesti myös sen jälkeen.

- Leader-tuethan ovat täydentäviä instrumentteja. Niiden avulla voidaan saada yrityksiin elinvoimaisuus paikallisella tasolla. Nuoria toivotaan niin itse Leader-toimintaan kuin myös hankkeiden toteuttajiksi lisää mukaan. Hankkeita on myös helpompi toteuttaa, jos ne ovat verkostoituneita tai niitä vetää laajempi toimintataho, opastaa Ticklén.

Käyttäkää rahoja hyväksenne!

Leader-toiminta on lähtenyt kieltämättä hieman nikotellen liikkeelle, sillä viranomaisten ensimmäiset rahoituspäätökset saatiin vasta syyskuussa. Jos vauhti kuitenkin rahanjaossa kiihtyy ja ihmiset jaksavat seisoa jaloillaan, uskoo Ticklén, että seutukunnalle puuhatu miljoonat avustukset tulevat myös jakamaan. Kaikki riippuu ihmisistä itsestään.

- Mielestäni LSIM-yhdistystä on turha tässä yhteydessä moitita. Ja elleivät eräät aktiiviset ihmiset olisi lähteneet Karjalohjalta tutustumaan aikanaan lähemmin Leader-toimintaan, ei meillä olisi nyt tätäkään rahoitusmahdollisuutta olemassa, huomauttaa Ticklén.

Jos ja kun hakee Leader-avustuksia, tulee oma rahoitusosuus olla kunnossa. Hankkeen edistymistä myös seurataan tarkasti, ja jos asiat eivät luista toivotulla tavalla, voidaan maksatus lopettaa.

Marjatta Ticklénin päätyö tulee olemaan toimiston ja yhdistyksen toiminnan pyörittäminen. Siihen kuuluvat niin kiinteistöt kuin hallinointi sekä yhteistyö muiden vastaavien organisaatioiden kanssa. Ticklén kuitenkin lupaa näkyä myös kentällä sen minkä vain ehtii.

Kansainvälistä yhteistyötä

Marjatta Ticklén sai heti alkuun kuvan myös Leaderin kansainvälisyydestä ja mahdollisesta tulevasta yhteistyöstä yli maiden rajojen.

- Yliopiston maaseudun kehittäjäkurssin osana matkustimme Pohjois-Italiaan, jossa muun muassa tutustuimme yhden Leader-ryhmän toimintaan. Italiasta matkustin suoraan Brysseliin, jossa järjestettiin ensimmäinen eurooppalainen Leader-symposiumi, johon oli kutsuttu noin 700 Leader-alueiden vaikuttajaa ympäri Eurooppaa. Siellä me sitten kerroimme mielipiteitämme Leader-toiminnasta ja esitimme myös toiveitamme sen jatkotoimista, selvittää Ticklén.

Näin Ticklénillä oli mahdollisuus löytää yhteyshenkilöitä, kokemuksia ja tietoja muista maista. Ticklén huomauttaakin, että “maalla voi asua ja silti olla kansainvälinen”. Varsinkin nuorisoa hän kaipaa nyt mukaan eri osa-alueille ja toimintasektoreille.

Tähän mennessä on valtakunnallinen viranomaistyöryhmä hyväksynyt LSIM:n alueelle yhteensä 14 Leader-hanketta, jotka saavat julkista tukea yhteensä noin 450 000 markkaa. Hakemuksia on tullut tasaisesti ympäri aluetta, Nummi-Pusulaa lukuunottamatta.

- Tämä kaikkiaan on ihmisen omasta aktiivisuudesta kiinni, mutta uskon Leader-hankkeiden määrän kasvavan lumipalloteorian mukaan. Seuraavat hankehakemukset käsittelemme 17.11. pidettävässä kokouksessa, mutta hakemuksia voi lähettää Leader-toimistoon kaiken aikaa. Ehkä ihan loppuvuodesta tapahtuu vielä toinen hakemusten käsittely, selvittää Ticklén.

Marjatta Ticklén on koulutukseltaan maatalous- ja metsätieteiden maisteri. Hän itsekin asuu maatilalla, johon kuuluu myös puutavarakuivaamo. Se ei ole kuitenkaan mikään Leader-hanke.

Ticklén oli aikanaan perustamassa LSIM:n yhdistystä ja hän on aina ollut kiinnostunut maaseudun kehittämisestä. Hän on mm. käynyt yliopistossa maaseudun kehittäjäkurssin ja on parhaillaan sen jatkokurssilla.

Ticklén myös aikanaan haki LSIM:n Leader-hankkeen projek-

“Tiedottaminen ja verkostoituminen olisivat nyt tärkeintä Leader-toiminnassa”

Yksi tuoreimmista LSIM:n alueelle valituista aktivaattoreista on maa- ja metsätaloustieteiden opiskelija 26-vuotias Juha Kakko, jolla on tarkoitus jatkaa vanhempiensa kasvinviljelytilaa Kiikalan Rekijoella. Noin 50 hehtaarin suuruisella tilalla viljellään viljaa ja sokerijuurikasta. Juhalla on aikomus valmistua agronomiksi vielä tulevan kevään aikana.

- Uutelan Minna, joka on on vanhoja kavereitani soitteli ja kyseli, kiinnostaisiko minua tämä aktivaattorin työ Kiikalan-Suomusjärven suunnalla. Eräiden mutkien kautta solimme sitten aktivaattorisopimuksen syyskuun 13. päivänä, Juha muistelee.

Juha sanoo, että hänelle itselleen sopii aktivaattorinimitys, mutta joillekin se voi tuoda mieleen myös agitaattorin, sillä ihan normaalista Suo-

men kielestään ei ole kyse. Pieni hämmennys nimessä saattaa Juhana mukaan kuitenkin vain lisätä kiinnostusta asiaan.

Juha myöntää, että vielä opiskellessaan on hänen toimintansa ollut melkoista hiljaiseloa, eikä hän ole ehtinyt perehtyä varsinaisiin Leader-hankkeisiin. On vaikea toimia, kun opiskelun tapahtuu eri paikkakunnalla.

Tiedottamisen tärkeää

Kasvinviljelytieteitä pääaineenaan lukeva Juha kokee aktivaattorin työssään tärkeimmäksi tiedottamisen.

- Kaikkiaan meillä lähtee asenteita. Nyt kaivataan ajatteluun enemmän avoimuutta ja miksei myös ripaus luovaa hulluutta. Ihmisten kanssahan tässä tulen toimimaan ja levittämään tietoa erilaisissa tilaisuuksissa, Juha kaavailee.

Intimiä kosketusta ihmisiin ei kuitenkaan ole aina helppo saada. Juha

pitääkin tärkeänä, että koko Leader-toiminta olisi kokonaisvaltaista ja yksiselitteistä. Ei niin, että eri asioissa puhuttaisiin eri paikoissa ristiin ja ne johtaisivat väärintähtäyksiin tai jopa ikäviin yllätyksiin.

Juha myöntää, että koko Leader-toiminta on maataloustuottajille ja maaseudulla toimiville yrityksille vielä outo juttu. Tärkeää olisi verkostoituminen, mutta ainakin vielä toistaiseksi yhteistyön hakeminen on tietynlaista kyräilyä, eivätkä esimerkiksi konerengaat toimi.

- Myös kuntien päättävissä elimissä olisi tajuttava maaseudun tarjonnat mahdollisuudet. Tässäkin on paljon alueellisia eroja. Hankerahoja on ehditty hakea vasta lyhyen aikaa, mutta hirveästi ei aikaa ole myöskään enää jäljellä. Uskon kuitenkin, että tänne hankitut EU-tukimiljoonat saadaan käytettyä säädetysajassa innovatiivisiin ja eläviin hankkeisiin, toteaa Juha Kakko.

Aktivaattori Juha Kakko Kiikalasta arvelee, että Leader-toiminta maaseudulla on edelleen monille maataloustuottajille tai maaseutuyrittäjille outo juttu.